

Lausunto

15.04.2025

Asia: VN/10574/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

VN/10574/2025

FiComin lausunto sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta.

FiComin keskeiset viestit:

- Esitys sähköveron palauttamisesta korkeampaan veroluokkaan vaarantaa digitalisaation, vihreän siirtymän ja huoltovarmuuden kannalta keskeisiä tavoitteita. Esitys heikentäisi Suomen houkuttelevuutta investointikohteena ja lähettäisi kielteisen viestin digitaalisten palveluiden ja infrastruktuurin kehitykselle.
- Esityksen vaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi kokonaisuutena. Päätöksenteon tueksi tarvitaan laajempaa selvitystä, jossa huomioidaan paitsi vaikutukset verotulojen kertymään myös päätöksen vaikutukset datakeskustoimintaan, sähkömarkkinoihin, kansalliseen kilpailukykyyn ja investointiympäristöön sekä Suomen kokonaisturvallisuuteen.

- Sen sijaan, että datakeskusten verotus nostetaan 45-kertaiseksi (ei huomioitu huoltovarmuusmaksua), pitäisi etsiä keinoja tukea digitaalisen infran investointeja ja sen yhä vaativampaa ylläpitoa.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa ”edistetään datakeskuksien sijoittumista Suomeen huomioiden sähköverkkojen liityntämahdollisuudet sekä hukkalämmön hyödyntämisen kaukolämmössä.”

Lisäksi ”päästöttömän energian ratkaisut nojaavat poikkeuksetta uuteen teknologiaan, dataan ja digitaaliseen infrastruktuuriin, joiden avulla voidaan analysoida suuria datamassoja, nopeuttaa tutkimusta, tehostaa tuotantoprosesseja ja lisätä energiatehokkuutta. Hallitus haluaa luoda mahdollisuudet uudelle kasvulle ja huolehtii, että Suomeen kannattaa investoida.”

Kisa datakeskuksista on Euroopassa kova. Euroopan komissio on asettanut kunnianhimoiset tavoitteet EU:n tekoälyinfran kehittämiseksi. Tekoälystrategia julkaistiin 9.4.2025. Siinä linjataan tavoite kolminkertaistaa EU:n datakeskuskapasiteetti seuraavien 5–7 vuoden aikana.

Suomella on ollut tähän asti vahva asema houkuttelevana sijoittumismaana – erityisesti ilmasto-olosuhteidensa, puhtaan energian, kilpailukykyisen sähköverotuksen ja vakaan toimintaympäristön ansiosta. Nyt esitetty muutos vaarantaa tämän aseman ja altistaa Suomen sijoittajavertailussa niille maille, jotka kykenevät reagoimaan strategiaan investointeihin nopeammin ja ennakoitavammin.

Saksan uuden koalitionhallituksen ohjelmassa datakeskukset ovatkin vahvasti esillä. Datakeskussektorille aiotaan luoda kannustimia osana sähköverkkojen digitalisointia, ja nykyisiä sääntelyjä luvataan keventää. Datakeskukset on tarkoitus sisällyttää sähkön hinnan kompensointiin.

Uusi liittokansleri Friedrich Merz nosti yhtenä kärkenä esiin myös sen, että Saksan tulisi olla Euroopan keskeinen datakeskusten keskittymä, erityisesti tekoälyn näkökulmasta.

Saksa todellakin haluaa panostaa digikehitykseen ja houkutella lisää kansainvälisiä investointeja. Saksan uudella hallituksella on kyky katsoa positiivisesti tulevaisuuteen ja rakentaa talouskasvua sen varaan.

Orpon hallituksen tammikuussa 2025 hyväksymä teollisuuspoliittinen strategia korostaa sekin investointiympäristön vakautta ja ennakoitavaa verotusta osana Suomen kilpailukykyä. Strategiassa painotetaan aineettomien investointien ja uuden liiketoiminnan kasvattamisen merkitystä sekä tarvetta monipuolistaa elinkeinorakennetta kohti korkean osaamisen ja digitalisaation mahdollistamia arvonnäkökulmia.

Yllättäen esitetty datakeskusten sähköveron kiristys on selvästi ristiriidassa näiden tavoitteiden kanssa. Sähköveron muutos heikentää nimenomaan niitä toimintaedellytyksiä, joita teollisuus- ja elinkeinopolitiikassa pyritään vahvistamaan: puhtaan siirtymän edistämistä, dataan perustuvan liiketoiminnan kasvua ja uusien, kansainvälisesti skaalautuvien toimialojen kehittymistä.

Toimintaympäristön vakaus on kriittisen tärkeää. Veropolitiikan poukkoilu murentaa uskoa valtion kykyyn tarjota ennakoitavaa ja kestävää toimintapohjaa. Esimerkiksi sähkön hinta on keskeinen tekijä datakeskusinvestointien kohdalla, ja valtion veropolitiikka vaikuttaa siihen suoraan.

Tietoa päätöksenteon tueksi

Esitys on käsityksemme mukaan tehty puutteellisin tiedoin. Päätöksentekoa varten pitäisi selvittää kokonaistilanne ja arvioida muutoksen vaikutukset paitsi datakeskustoimintaan ja sähkömarkkinaan, myös Suomen kokonaisturvallisuuteen.

- Moni julkisuudessa ollut hanke on vasta esisopimus, eikä lopullisia investointipäätöksiä ole tehty.
- Datakeskusten verotus laskettiin v. 2022 alussa, jotta voitaisiin houkutella näitä investointeja Suomeen. Viimeisten vuosien aikana julkisuuteen tulleiden aiesopimusten määrästä voi päätellä tämän tavoitteen onnistuneen.
- Toimintaympäristön vakaus on suurille ja pitkäjänteisille investoinneille keskeisen tärkeää. Poukkoileva veropolitiikka syö luottamusta valtion kykyyn tarjota liiketoiminnalle kestävä pohja.
- Sähkön hinta on keskeinen tekijä; valtion veropolitiikka on instrumentti, jolla se sääntelee hintajoustoa. Päätös veron alentamisesta oli merkityksellinen investointien houkuttelemiseksi. Veron nostaminen takaisin aiemmalle tasolle on vahva viesti siitä, ettei datakeskusinvestointeja toivota.
- Yhteiskunta ei toimi ilman digitaalista infraa, jota taas ei ole olemassa ilman sähköä. Toisaalta myös sähköverkot ovat täysin riippuvaisia tietoliikenneyhteyksistä.

- Kansainväliset datakeskusinvestoinnit lisäävät Suomen kokonaisturvallisuutta. Samalla myös kansainväliset maa- ja merikaapeliyhteydet Suomesta ulkomaille lisääntyvät, mikä on nähty keskeisimpänä ratkaisuna hybridioperaatioita vastaan.
- Datakeskukset ovat kiinteä osa digitaalista infrastruktuuria yhdessä tietoliikenneverkkojen kanssa. Ne toimivat tietojen tallennus-, käsittely- ja jakelupisteinä, kun taas tietoliikenneverkot mahdollistavat tiedon siirtymisen eri toimijoiden ja loppukäyttäjien välillä. Näiden kahden yhteistyö on olennaista, jotta datan hyödyntäminen toimii tehokkaasti.
- Selvitysten perusteella voitaisiin myöhemmin arvioida, voidaanko datakeskuksiin soveltaa matalampaa veroluokkaa nykyistä tiukemmin ehdoin. Ehdot voivat liittyä esimerkiksi puhtaan energian käyttöön, hukkalämmön hyötykäyttöön tai osallistumiseen sähköverkon toiminnan turvaamiseen (reservimarkkina).

Vaihtoehtojen tarkastelu: teollisuussähkön verotason nosto

Sama noin 40 miljoonan euron verotulo saataisiin nostamalla teollisuussähkövero 0,1 snt/kWh. Vero nousisi nykyisestä 0,05 snt/kWh $\rightarrow$ 0,15 snt/kWh.

- Suomen sähkörunkoverkko on vahva, luotettava ja jatkuvasti kehittyvä. Se pystyy tukemaan suuria teollisuusinvestointeja, kuten datakeskuksia ja akkutehtaita. Tuulivoiman kasvu ja sähkönkulutuksen lisääntyminen asettavat haasteita, joihin Fingrid varautuu uusilla investoinneilla.
- Ratkaisun pitää olla kehittäminen, ei nykytilan säilyttäminen.
- Liiketaloudellisesti on kasvava paine kehittää myös digitaalisen infran energiatehokkuutta. Uusi teknologia on entistä energiapihimpää. Hyvä esimerkki on mobiiliverkkojen sähkönkulutuksen kehittyminen. Verkossa siirretyn mobiilidatan määrä on reilussa viidessä vuodessa kuusinkertaistunut. Samaan aikaan datansiirron sähkönkulutus on laskenut 75 %. Kaikki operaattorit ovat sulkeneet energiasyöpöt 3G-verkkonsa vuoden 2025 alusta. Tämä on energiankulutuksen kannalta järkevää kehitystä.
- Tilastokeskuksen mukaan ICT-ala käyttää Suomessa 1,39 % kaikesta sähköstä, mutta sen osuus maamme kasvihuonepäästöistä on vain 0,02 %. Suomessa käytetty sähkö on pääosin hiiletöntä.

- Vahva digi-infra, käytännössä tietoliikenneverkot ja datakeskukset, on Suomen kilpailukyvyyn ja puhtaasti siirtymän yksi tärkeimmistä edistäjistä.

- Positiivinen hiilikädenjälki syntyy siitä, että yritysten tarjoamat ratkaisut pienentävät jonkun toisen hiilijalanjälkeä. Mobiili tietoliikenne mahdollistaa hiilidioksidipäästöjen vähennystä lähes kymmenen kertaa enemmän kuin mitä se aiheuttaa. (GSMA 2019) Esimerkiksi digitaaliset energiantuotannon ohjausjärjestelmät kuluttavat sähköä vain murto-osan verrattuna siihen, kuinka paljon energiatehokkuus paranee.

Vaihtoehtoinen ratkaisumalli: verotus tukemaan digitaalisen infran rakentumista

Sähköveroluokka III

- Huoltovarmuuden ja varautumisen edistämiseksi viestintäverkkoihin on tehtävä jatkuvasti lisäinvestointeja, joilla mm. parannetaan tukiasemien varavoimaa.

- Merikaapeleihin kohdistuneet vahingonteot ovat lisänneet tarvetta varautua nopeisiin korjaustoimenpiteisiin. Sähköveron alennus olisi osaltaan yhteiskunnan kompensatiota näille huoltovarmuusinvestoinneille.

- Välttämättömiä investointeja, joita moderni yhteiskunta menestyäkseen tarvitsee, ei kannata hidastaa kireällä verotuksella.

- Digitaalinen edelläkävijyys on Suomen keskeinen kilpailutekijä. Suomessa viestintäverkot ovat rakentuneet pääasiassa markkinaehtoisesti erittäin kilpaillulla markkinalla. Teleyritykset investoivat verkkoihin joka vuosi noin puoli miljardia euroa. Summa jakaantuu melko tasan kiinteän ja mobiiliverkon kesken.

- Kehityksen kärjessä pysyäksemme meidän on huolehdittava siitä, etteivät tietoliikenneverkkojen tarvitseman sähkön kustannukset nouse esteeksi tulevaisuuden verkkoinvestoinneille.

- Tietoliikenneverkkojen verotuksen laskeminen palveluelinkeinojen sähköveroluokasta teollisuussähköveroluokkaan aiheuttaisi valtion tuloihin noin kymmenen miljoonan euron menetykset.

- Valtiovarainministeriön tiedotteen mukaan datakeskusten verotuksen kiristäminen teollisuussähkön veroluokasta palveluelinkeinojen sähköveroluokkaan toisi valtiolle 30 miljoonan euron lisätulot.
- o Luomalla uuden veroluokan kahden olemassa olevan sähköveroluokan väliin ja siirtämällä sinne koko digitaalisen infrastruktuurin (datakeskukset ja tietoliikenneverkot) edistettäisiin Suomen kehitystä ja kilpailukykyä tulevaisuuden teknologioiden hyödyntäjänä ja nostettaisiin datakeskusten sähköveroa maltillisesti esitetyn 45-kertaisen mallin sijaan.
- o Uusi sähköveroluokka olemassa olevien veroluokkien keskiväliin: 1,12 snt/kWh - 11,2 €/MWh.
- ☐ Vaikutus valtion talouteen olisi +10 miljoonaa euroa.
- ☐ datakeskusten osalta lisätuloja 15 miljoonaa euroa (VM:n laskelmassa muutos +30 milj. €)
- ☐ tietoliikenneverkkojen osalta verotulojen menetyksiä noin 5 miljoonaa euroa

Elina Ussa

toimitusjohtaja FiCom ry

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[FiCom sähköveroluokka lausunto.docx](#)

Ussa Elina

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry - FiComin nimi nykyisin vain FiCom ry (ei enää tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliittoa) Muutos tehty PRH:lle